

[Mimi Jakobsen]

der er 1,80 m til loftet, men den skole har ventelister så lange som et ondt år. Jeg ønsker ikke den slags bygninger i folkeskolen, men vil sige, at de fine rammer ikke behøver at være en garanti for noget som helst, og det er måske dér, vi skal sætte ind og lære noget af privatskolerne. For det er øjensynlig på indholdet og på kontakten til skolen, at forældrene bedømmer deres barns skolegang, og ikke på så og så mange kvadratmeter pr. elev.

Steen Folke (VS):

Da VS i marts 1978 rejste en forespørgselsdebat om nogle af problemerne i folkeskolen og i den forbindelse opstillede problemerne, sådan som vi så dem, i 10 punkter, svarede den daværende undervisningsminister, Ritt Bjerregaard (Folketingstidende 1977-78, sp. 7962): »at regeringen ikke har planer om noget forsøg på en samlet løsning af, hvad 5 medlemmer af dette ting anser for at være folkeskolens problemer.«

Jeg vil gentage de problemer, vi opregne, og som den daværende undervisningsminister altså ikke kunne tage sig af. De er desværre ikke blevet mindre aktuelle i de forløbne tre år.

Skolen fungerer i høj grad som en ghetto, besøg i det omgivende samfund indgår kun i yderst begrænset omfang i undervisningen. Det er de boglige, teoretiske fag, der ganske dominerer, de få praktiske fag fungerer nærmest som hobbybeskæftigelse, og der er ingen sammenhæng mellem den teoretiske og den praktiske undervisning. I virkeligheden hænger tingene sammen. I skolen splittes den op i en række af usammenhængende fag. Dette forværres af den skemaopdelte hverdag, hvor 45 minutter af ét fag afløses af 45 minutter med noget helt andet.

Tvært imod påstandene om venstreorienteret indoktrinering er realiteten, at børnene i skolen udsættes for en massiv borgerlig påvirkning. Skolebøgerne formidler det borgerlige samfunds selvforståelse, og den skjulte læreplan tilpasser børnene til samfundet. Skolen fungerer som et autoritært system, der forbereder børnene på at underkaste sig andre autoritære systemer i erhvervslivet, staten, kommunerne, militæret.

I folkeskolens ældste klasser foregår der et ødelæggende karakter- og eksamensræs. Det

skader undervisningen, fordi det vigtigste bliver at få gode karakterer i stedet for at få noget ud af skolegangen. Samtidig lærer det børnene at konkurrere i stedet for at samarbejde. Tillige med karakterer og prøver bidrager niveaudelingen i de ældre klasser til at opretholde skolens funktion som en sorteringsanstalt. Sorteringen afspejler i høj grad børnenes klassemæssige og sociale udgangspunkt, og den er altså med til at opretholde klasesamfundet.

Også tilvalgsordningen bidrager til den sociale sortering. Efter at timeloftet blev hævet, kan eliten vælge 34 egentlige timer, medens andre kan nøjes med de obligatoriske 24 timer. Kravet om tysk som adgangsbillet til gymnasiet har været med til at slagte valgfag som historie, biologi og geografi. Klassekvotienter på op til 28 er ødelæggende for undervisningen. Lærernes arbejdsbyrde er alt for stor til, at det er muligt at præstere en forsvarlig, endsige en inspirerende undervisning; det er både et spørgsmål om det egentlige timetal og om for ringe muligheder for samarbejde med forældre, kollegaer og andre.

Elever og forældre har alt for lidt indflydelse, skolenævnenes repræsentative demokrati bliver meget let et skindemokrati, og elevernes reelle indflydelse på skolens hverdag er i virkeligheden utrolig ringe.

Siden 1978 har vi oplevet, at udviklingen bare er dalret videre. Nå ja, hist og her har man skåret ned på timeforbrug og på undervisningsmiddelkonto. Man har også nedlagt nogle af de skoler, som på grund af udflytning og andet blev så små, at de kunne begynde at fungere som overskuelige enheder.

Den stadig hårdere konkurrence om arbejde gør sit til, at skolernes rolle som sorteringsmaskine bliver stadig mere åbenbar. Her er nok en af forklaringerne på de friskoler med mere latinskoleagtigt indhold, som vi oplever skyde op side om side med mere kreative og menneskeligt frigørende lilleskoler.

Det er folkeskolens lod at skulle klare det hele, men der er selvsagt tale om en umulig opgave. Skolen kan ikke på en og samme tid sortere eleverne til arbejdsmarkedet, lære dem, hvor deres pladser er i samfundet, og give eleverne muligheder for at opleve et selvværd og dermed en nysgerrigt undersøgende holdning til tilværelsen.